

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Odborné učiliště a Praktická škola, Brno, Lomená 44

Lomená 44, 617 00 Brno

Identifikátor školy: 600 025 055

Termín konání inspekce: 3. – 6. listopad 2003

Čj.:	17-1157/03-005011
Signatura:	ol2zx505

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy vzhledem ke sledovaným předmětům v učebních oborech Tesařské a truhlářské práce, Malířské a natěračské práce, Zednické práce, Knihařské práce a celé Praktické školy, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy vzhledem ke sledovaným předmětům v učebních oborech Tesařské a truhlářské práce, Malířské a natěračské práce, Zednické práce, Knihařské práce a celé Praktické školy, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech, matematice, bloku odborných předmětů (Stroje a zařízení, odborné kreslení a technologie) vzhledem ke sledovaným oborům Tesařské a truhlářské práce, Malířské a natěračské práce, Zednické práce, Knihařské práce a celé Praktické školy, schválených učebních dokumentů

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovací listinou čj. 16/43 ze dne 21. června 2001 vznikla škola jako příspěvková organizace Jihomoravského kraje. Rozhodnutím o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 22 219/2001-21 ze dne 28. listopadu 2001 má škola povoleno realizovat učební obory 23-64-E/003 Strojně montážní práce-automontážní práce, 29-53-E /002 Pekařské práce, 29-54-E/003 Cukrářské práce, 33-56-E/004 Tesařské a truhlářské práce-truhlářské práce ve stavebnictví, 34-57-E/001 Knihařské práce, 36-51-E/002 Dlaždičské práce, 36-57-E/004 Malířské práce-malířské práce a natěračské práce, 36-57-E/005 Malířské, lakýrnické a natěračské práce- malířské a natěračské práce, 36-64-E/002 Tesařské a truhlářské práce-tesařské práce, 36-67-E/001 Zednické práce, 65-52-E/001 Kuchařské práce, 69-55-E/005 Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních-pečovatelaské práce a 78-61-D/001 Praktickou školu tříletou. Škola sdružuje Odborné učiliště, Praktickou školu, Domov mládeže a Školní jídelnu. V OU je vyučováno 418 žáků v 31 třídách a 43 žáků ve čtyřech třídách Praktické školy. Výuka je zabezpečena celkem 60 pedagogickými pracovníky. Do školy jsou přijímáni většinou jen žáci s mentálním postižením, žáci neprospívající a žáci s různými problémy, zejména specifickými poruchami učení.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek se vztahuje ke sledovaným předmětům uvedeným v předmětu inspekční činnosti.

V průběhu inspekce proběhly hospitace u 19 učitelů, z nichž pouze 10 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Devíti vyučujícím chybí požadované vysokoškolské vzdělání pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů či odborných předmětů nebo studium speciální pedagogiky.

Začínajícím učitelům je věnována systematická péče. Jsou metodicky vedeni uvádějícím učitelem, se kterým konzultují jednotlivé hodiny. Možnost vzájemných hospitací vyučující nevyužívají. V rámci pomoci začínajícím učitelům byly u těchto vyučujících provedeny zástupkyní ředitele školy hospitace s následným rozbohem a s příslušnými doporučeními. Vedení nekvalifikovaných vyučujících odborných předmětů není zajišťováno. Ve škole nejsou s výjimkou občanské výchovy zřízeny předmětové komise pro jednotlivé předměty.

Vedení školy však stanovilo oborové metodické komise, ve kterých se pravidelně setkávají vyučující všech předmětů jednotlivých oborů. Nepedagogické pracovníky školy vede z velké části vedoucí ekonomického oddělení. Vedení těchto zaměstnanců je funkční. Kontrola výchovně-vzdělávací práce pedagogických pracovníků je prováděna formou hospitační činnosti ředitele školy a jeho zástupců. Hospitace nejsou tematicky zaměřené, ale jejich pojetí umožňuje získání přehledu o stavu pedagogického procesu ve škole. Následný rozbor na pedagogických radách a kontrola přijatých opatření svědčí o ucelenosti tohoto systému. Sledování některých jevů a jejich vyhodnocování se v několika případechjevilo jako formální, proto účinnost některých opatření nebyla velká. Nedostatky byly pozorovány zejména v oblasti metod a forem práce, používání didaktické techniky a hodnocení žáků ve většině sledovaných předmětů. Kontrolní činnost zahrnuje i oblast nepedagogickou. Plánování v oblasti lidských zdrojů je cílené, což dokladuje odborná a pedagogická způsobilost vyučujících nově přijatých do pracovního poměru. Škola se důsledně věnuje oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vedení školy má vypracován „Plán studia pedagogických pracovníků PrŠ a OŠ“. V tomto školním roce si doplňuje své vzdělání vysokoškolským studiem 17 pedagogů. Škola úzce spolupracuje s UP Olomouc a zajišťuje pro zájemce o speciální pedagogiku studium přímo v budově OU a PrŠ. 32 pracovníků se zúčastňuje školení na zvládnutí práce s počítačem. Vzhledem k velkému počtu zaměstnanců, kteří nemají požadované vzdělání a jsou pokročilejšího věku, plánuje vedení školy zavést studium pedagogického minima v rozsahu 30 hodin.

Pedagogičtí zaměstnanci jsou globálně hodnoceni v rámci porad jednotlivých oborů. K cílenému hodnocení jednotlivých pracovníků školy nedochází. Vedení školy rovněž nevyužívá možnosti sebehodnocení samotnými zaměstnanci. Za práci nad rámec svých povinností jsou pracovníci ohodnoceni formou odměn.

Personální podmínky vzhledem ke sledovaným předmětům a učebním oborům jsou zabezpečeny na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům se týká odborného učiliště a Praktické školy.

Po přemístění školy do současného objektu v roce 1997 byly ve všech budovách provedeny rozsáhlé přístavby a rekonstrukce vnitřních prostor i opravy vnějších omítek na většině budov. Zároveň byla vyměněna téměř všechna nevyhovující okna za okna plastová. Nyní celý soubor budov poskytuje podmínky ke komplexní vzdělávací a výchovné činnosti školy v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů, odborných předmětů i odborného výcviku naprosté většiny učebních oborů odborného učiliště a praktické školy.

Vnitřní vybavení nábytkem i stroji a estetická úroveň učeben a dílen je rozdílná. Nejlepší jsou podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost praktické školy, veškerou teoretickou výuku odborného učiliště, dále pak pro odborný výcvik učebních oborů knihařské práce, malířské práce – malířské a natěračské práce. Nižší je úroveň pro učební obory zednické práce, tesařské a truhlářské práce – truhlářské práce ve stavebnictví a kuchařské práce. Některé objekty a prostory se v současné době dále rekonstruuji. V rámci oprav byly upraveny vnitřní prostory pro tělesnou výchovu. K této činnosti je k dispozici i malé hřiště s asfaltovým povrchem. Škola má potřebné zázemí pro zabezpečení plynulého provozu organizace i všechny pedagogické pracovníky a ostatní zaměstnance.

Vybavení kabinetů učebními pomůckami pro všeobecně vzdělávací předměty je na nižší úrovni. Pomůcek je málo a jsou zastaralé, nové jsou dokupovány výjimečně. Škola disponuje

učebnicemi, které poskytuje žákům. Učebnic pro český jazyk je nedostatek, v některých učebních oborech je vyučující žákům na hodinu pouze zapůjčuje, jednu učebnici mají k dispozici dva žáci v lavici. Nedostupnost vhodných učebnic do občanské výchovy někteří vyučující kompenzují tvorbou pracovních listů. V některých učebnách je instalována didaktická technika, ve sledovaných hodinách však využita nebyla. Vyučující mají ve svých kabinetech možnost využívat výpočetní techniku k zabezpečení administrativních prací, žáci ji k výuce k dispozici při výuce nemají.

Ředitel vytvořil efektivní systém pro sledování využití materiálních zdrojů. Do sledování jsou zapojeni všichni vedoucí pracovníci, o svých poznatcích pravidelně informují ředitele. Ten je spolu se závěry z vlastní kontrolní činnosti využívá k formulaci opatření ke zlepšení. Se svými zaměstnanci a ve spolupráci se zřizovatelem školy se v současné době zaměřil při plánování v oblasti zkvalitňování materiálně-technických podmínek na další rekonstrukce objektu pro praktický výcvik, ze sledovaných oborů, učebního oboru zednické práce.

Celkově je úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy vzhledem ke sledovaným předmětům a učebním oborům velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

V rozhodnutí o zařazení do sítě škol je uvedeno dvanáct učebních oborů a Praktická škola tříletá. S výjimkou oboru 23-64-E Strojně montážní práce-automontážní práce a oboru 36-51-E Dlaždičské práce škola realizuje všechny zbývající učební obory.

Přestože odborníci „*Speciálně pedagogického poradenského centra*“, které při škole pracuje, doporučili na základě vyšetření pro některé žáky individuální vzdělávací plán, vyučující žádný nevytvořili. Nevyužili tak možnost promyšleně a cíleně kompenzovat jejich výukové obtíže.

Škola sice realizuje učební programy, které jsou uvedeny v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, ale nevyužívá možnosti tvorby individuálních vzdělávacích plánů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výuka všech učebních oborů uvedených v předmětu inspekce a Praktické školy tříleté probíhá podle platných učebních plánů. Hodinové dotace v jednotlivých ročnících a předmětech a dělení tříd jsou v souladu s požadavky těchto plánů.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty realizovaného vzdělávacího programu

Vedení školy pomocí průběžných hospitací kontroluje plnění učebních osnov jednotlivých předmětů vyučovaných učebních oborů. Vyhodnocení těchto kontrol se provádí na pedagogických radách a na schůzkách oborových komisí.

V rámci kontroly v oblasti naplňování učebních osnov bylo zjištěno plnění učebních osnov ve všech inspektovaných předmětech i v celé Praktické škole.

Povinná dokumentace školy (třídní výkazy, protokoly o ukončování studia, protokoly o komisionálních zkouškách) průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Menší administrativní nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce.

Systém kontroly naplňování učebních osnov je účinný.

Hodinové dotace předmětů, uvedené v platných učebních dokumentech sledovaných učebních oborů, jsou shodné s počty hodin uvedených v rozvrzích jednotlivých tříd. Také rozvrh hodin je v souladu s reálnou výukou.

Ředitel školy stanovil začátek teoretické výuky tak, že začíná zpravidla v osm hodin, nejdříve v sedm hodin pět minut. Ukončení výuky je nejpozději stanoveno na čtrnáct hodin patnáct minut. Vyučovací hodina teoretických předmětů trvá čtyřicet pět minut. Výuka osmi hodin

v jednom dni bez polední přestávky v některých dnech a třídách a zařazení patnáctiminutové přestávky, místo dvacetiminutové je porušením právní normy. Psychohygienu výuky je také narušena jen pětiminutovou přestávkou mezi šestou a sedmou vyučovací hodinou a výukou některých předmětů ve vícehodinových blocích.

Provozní řády odborných učeben jsou pro výuku funkční. Žáci s nimi byli prokazatelně seznámeni a poučeni o bezpečnosti práce.

Škola má zpracován „Vnitřní řád školy“ jako komplexní dokument, který se člení na pět částí: vnitřní řád školy pro žáky, vnitřní řád školy pro pedagogy, provozní řád OU a PrŠ, provozní řády pracovišť odborného výcviku a řád domova mládeže. Ve vztahu k žákům zajišťuje jejich práva a povinnosti a umožňuje aktivní zapojení žáků do života školy. Některá ustanovení v návaznosti na bezpečnost příliš omezují pohyb žáků po škole. Přes tato omezení vytváří vnitřní řád přijatelné podmínky pro dobrý chod školy.

Klasifikační řád pozitivně přispívá k informovanosti žáků i rodičů a k objektivitě hodnocení žákovy výkonu.

Škola má zpracovaný „Vnitřní informační systém OU a PrŠ“. Jeho součástí je oblast informovanosti žáků a rodičů v části „Spolupráce s rodičovskou veřejností – průběžná forma spolupráce s rodiči“. Systém funguje dobře, rodiče jsou vhodnými formami seznamování s potřebnými informacemi souvisejícími s prospěchem a chováním žáků i činností školy. Informace mají formu jednak písemnou, kdy rodiče dostávají dopisy se sdělením o závažných skutečnostech týkajících se žáků, nebo mají formu telefonického kontaktu. Navíc v případě potřeby vyučující provádějí návštěvy v rodinách žáků. Škola vydává školní časopis, který poskytuje žákům možnost projevu a tím se stává informačním prostředkem vzhledem k žákům i rodičům.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu školy je vzhledem k žákům, zletilým žákům a zákonným zástupcům žáků zajištěna velmi dobře a je funkční.

Oblast výchovného poradenství je na škole zajištěna a funguje velmi dobře. Na plnění úkolů se spolupodílejí výchovný poradce, který řeší výchovné a kázeňské problémy, zejména záškoláctví a odborníci při škole vytvořeného „Speciálně pedagogického poradenského centra“ (dále jen centra). Centrum bylo zřízeno v rámci dvouletého projektu Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kterým se zapojila do projektu Evropské unie „EQUAL“. Projekt je zaměřený na podporu integrace zdravotně postižených na otevřený trh práce a je pravidelně vyhodnocován. Centrum prostřednictvím psychologa, speciálního pedagoga a profesního poradce poskytuje komplexní poradenskou službu nejen žákům a absolventům školy, ale i jejich rodinám. Těžištěm práce je, na základě přešetření vytipovat ty žáky, kteří potřebují během docházky podporu při výuce, aby získali potřebné dovednosti a schopnosti pro další uplatnění a pomoci jim nalézt odpovídající zařazení do pracovního procesu. Kromě toho centrum poskytuje krizovou intervenci v případě akutních problémů žáků, týkajících se jejich chování, nebo osobních problémů. Pro poskytování odpovídající podpory žákům se snaží odborní pracovníci spolupracovat s pedagogy školy. Zpracovávají pro ně podrobná vyšetření s vysokou vypovídací hodnotou a konkrétními doporučeními pro výuku. U mnohých navrhuje zpracovat individuální plány. Pedagogický sbor zatím na tato, pro žáky potřebná doporučení dostatečně nereagoval, žádný individuální plán vytvořen nebyl. Z výsledků práce centra je však i po krátké době jeho působení zřejmé, že se díky intenzivní spolupráci s pracovními úřady a zaměstnavateli daří většinu žáků do pracovního procesu dobře zařazovat. Úspěšné je centrum také při pomoci žákům, kteří projeví zájem o další studium a zvyšování své odbornosti.

Prevenici sociálně-patologických jevů škola věnuje odpovídající pozornost. Zpracovaný minimální preventivní program „Škola bez drog“ i jeho vyhodnocení klade velký důraz na prevenci formou osvěty. Touto problematikou se škola pravidelně zabývá ve školním časopise

i při teoretické a praktické výuce, využívá akcí a přednášek pořádaných „*Kontaktním a poradenským centrem*“ v Brně, Sládkově ul.. Výsledkem je, že se ve škole v této oblasti nevyskytly v posledním období, kromě neomluvené absence, žádné další závažné problémy.

Výchovné poradenství přispívá k průběžnému zkvalitňování výchovy a vzdělávání, zejména v oblasti volby povolání a prevence sociálně patologických jevů, je na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovědních předmětech

V průběhu inspekce byly hospitovány hodiny českého jazyka a občanské výchovy. Pro sledované předměty mají vyučující vypracovaný tematický plán, ve kterém je učivo časově rozloženo do jednotlivých měsíců školního roku. Probírané učivo navazovalo na předchozí látku. Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy. Většina vyučujících však nepřihlížela k individuálním vzdělávacím potřebám žáků.

Kromě jednoho splňovali všichni učitelé podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnou vyhláškou. Ne vždy však byla výuka odborně správně vedena. Žáci nerozuměli odborným termínům používaným některými vyučujícími, přepisovali do sešitů příliš dlouhé texty z tabule, v jazyce českém věnovali poměrně dlouhou dobu psaní diktátu.

Výuka probíhala ve třídách, které byly klasicky uspořádané. Žádná z učeben nebyla vybavena pomůckami, které by mohly doplnit výklad učiva. Z pomůcek učitelé v hodinách využili pouze časopis, který OU a PrŠ vydává, kartičky a pracovní listy s vypracovaným tématem probíraným v občanské výchově, které nahrazovaly učebnice. Pracovní listy s probranými tématy si žáci v jedné třídě řadili do složek, čímž jim vznikala pracovní sešit vytvořený vyučujícím. Učebnic do jazyka českého je nedostatek, v jedné třídě s nimi pracovali žáci ve dvojicích a vyučující je do hodin nosili. Do občanské výchovy žáci některých oborů učebnice vlastnili, vzhledem k náročnosti a délce textů s nimi však nepracovali.

Základem všech sledovaných hodin byla frontální práce učitele s žáky. Pouze vyučující českého jazyka obohatila výuku o soutěže, do kterých se žáci s ochotou aktivně zapojili. Jeden vyučující občanské výchovy zapojil jednoho z žáků do výuky tím, že si na hodinu připravil aktualitu a vlastními slovy s ní seznámil své spolužáky. Ve všech hodinách občanské výchovy pracovala celá třída společně, samostatná práce nebyla zařazena. Vyučující přistupovali k žákům individuálně při zkoušení a procvičování látky. Speciální přístup k žákům vzhledem k jejich individuálním potřebám nebyl pozorován. Poměrně dlouhá doba byla v hodinách věnována zápisům do sešitů. Členění a tempo hodin bylo přiměřené aktuálnímu stavu i náročnosti učiva. Někteří vyučující opomíjeli zásady psychohygieny ve třídě (osvětlení).

Žáci nebyli v úvodu hodin vyučujícími náležitě motivováni. Úspěšnější byla průběžná motivace, kdy učitelé využívali příkladů z praxe, životních zkušeností žáků i vyučujících. V občanské výchově žáky motivoval k pozornosti a aktivitě samotný obsah probíraného tématu. Ve většině hodin žáci projevovali po celou vyučovací hodinu zájem o výuku.

Rozvoji komunikativních dovedností dávala značný prostor v průběhu výuky polovina vyučujících. Žáci měli možnost vyjadřovat své názory a diskutovat. Zvláště v jedné hodině občanské výchovy žáci dokázali diskutovat o probíraném tématu, přičemž vyučující tuto diskuzi řídil a vhodně doplňoval. Druhá polovina vyučujících si zachovala v hodinách dominující roli a žákům předkládala otázky, na které odpovídali jedním či dvěma slovy. Ve dvou hodinách se vyučující snažili žákům vytvořit prostor pro sdělení jejich názorů k tématu, avšak ti toho nevyužili. Kromě jedné hodiny, kdy žáci při vyučování jedli a vzájemně se rušili, se ve třídách mezi sebou respektovali. Ve výuce byly pozorovány velmi pěkné vztahy mezi učiteli a žáky.

V průběhu hodin byli žáci povzbuzováni a chváleni za správně zvládnutý úkol. V jedné hodině českého jazyka a v jedné hodině občanské výchovy vyučující zařadila do výuky zkoušení, které bylo v některých případech spíše motivační. Jeden vyučující zhodnotil aktivitu žáků na konci hodiny a ty, kteří správně odpovídali na otázky, ohodnotil známkou. Pouze v jedné hodině českého jazyka bylo zařazeno vzájemné hodnocení žáků. Sebehodnocení nevyužil žádný z vyučujících. Většina učitelů zcela opomněla v závěru hodiny shrnout probrané učivo a zhodnotit práci žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly ve sledovaných předmětech dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Vzdělávací cíle ve sledovaných vyučovacích hodinách směřovaly k upevňování a procvičování dříve probraného učiva i k získávání nových vědomostí a dovedností. Byly často vhodně formulované jako činnosti žáků nebo učitelů, někdy však nevystihovaly, čeho mají žáci dosáhnout. Plánované cíle byly pro žáky přiměřené a probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata. V průběhu hodin vyučující stanovené výukové cíle většinou důsledně konkretizovali.

Do výuky sledovaných předmětů se kladně promítla odborná a pedagogická způsobilost vyučujících.

Hodiny probíhaly v kmenových učebnách. Jejich estetický vzhled a prostředí zvyšovalo vhodné uspořádání nábytku, umístění květiny a žákovské práce. Učebnice matematiky vyučující ani žáci nepoužívali. V některých hodinách vhodně a efektivně používali učební pomůcky a kopírované materiály. K názornosti výuky přispívalo provádění náčrtků na tabuli při řešení úloh.

Vnitřní členění vyučovacích hodin odpovídalo výukovým cílům a zvolené formě vyučování. Ve struktuře některých hodin základního typu chybělo závěrečné shrnutí učiva, utřídění nových vědomostí, hodnocení práce žáků a dosažených výsledků nebo splnění stanovených cílů. Nové učivo vyučující někdy vyvozovali na základě zkušeností a pozorování žáků. Žáci byli vedeni k dovednosti aplikovat probírané učivo při řešení úkolů i využívat ho v každodenní praxi. Vyučující v některých hodinách ve zvýšené míře uplatňovali činnostní pojetí výuky, avšak práci ve dvojicích nebo skupinách neorganizovali. Z vyučovacích metod volili výklad, řízený rozhovor a samostatnou práci, při níž se individuálně věnovali některým žákům. Tempo výuky ve sledovaných předmětech učitelé přizpůsobovali aktuálnímu stavu žákovských možností, respektovali únavu žáků a jejich schopnost soustředit se. Záměrnou relaxaci do hodin nezařazovali.

Na začátku vyučovacích hodin učitelé většinou seznámili žáky s jejich programem nebo se vzdělávacími cíli. Hlubší úvodní motivaci neuplatnili. Výrazný motivační účinek v průběhu hodin mělo řešení problémové úlohy a úkolů spojených s praktickými činnostmi, při kterých byla aktivita, pozornost a úspěšnost žáků nejvyšší. Týmovou spolupráci neuplatňovali. Učitelé využili k motivování žáků jejich životní zkušenosti, vhodné mezipředmětové vztahy, pohotovou práci s chybou a okamžitou kontrolu, kdy se žáci mohli přesvědčit o své úspěšnosti v učení.

Přívětivým způsobem verbální komunikace i neverbálního projevu pedagogové podporovali vytváření vhodného pracovního klimatu třídy. Žáci respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování a většinou vhodně reagovali na pokyny vyučujících. V komunikaci učitelů se žáky se v některých hodinách projevovalo dominantní postavení učitelů, přesto však byla komunikace účelná a účinná. Učitelé dávali v hodinách žákům možnost vyjádřit se, vytvářeli prostor pro to, aby mohli diskutovat nebo se ptát na to, čemu neporozuměli. Skupinové formy výuky, při kterých by se rozvíjely komunikativní dovednosti žáků, nevolili.

Vědomosti žáků vyučující ověřovali písemnými prověrkami a frontálním opakováním, při kterém kladně hodnotili dosažení pokroku v úrovni vědomostí a dovedností. Zkoušení spojené s klasifikací neprováděli. Znamky žáci dostávali spíše jako odměnu při projevené aktivitě nebo bezchybném vyřešení úkolu. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků vyučující nerozvíjeli.

Celková úroveň průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v matematice byla dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku odborných předmětů (Stroje a zařízení, odborné kreslení a technologie)

Zřetelně a vzhledem k probíraným tématům vhodně formulované cíle svědčily o dobré přípravě učitelů na vyučovací hodiny. Také perspektivní příprava na výuku byla bez nedostatků. Výuková témata byla vzájemně propojená a navazovala na dříve probrané učivo.

Všichni vyučující bloku odborných předmětů sice nesplňují podmínky odborné, nebo pedagogické způsobilosti předepsané školskou právní normou, ale ani v jednom případě se to negativně neprojevovalo na úrovni výuky. Hodiny byly vedeny věcně a odborně správně.

Výuka probíhala převážně ve třídách s velmi dobrou oborovou výzdobou (tesaři, truhláři, malíři) nebo v úzce specializované učebně (knihaři). Výklad učiva byl doprovázen řadou svépomocně vyrobených učebních pomůcek.

Polovina hodin měla tradiční strukturu, kde dominovaly frontální činnosti s převahou verbálního působení učitele. Ve druhé polovině hodin byly použity rozmanité vyučovací formy a metody práce, zvláště jeden učitel dokázal vytvořit výbornou pracovní atmosféru, skupinovou aktivitu s velkou efektivitou učení se žáků. Jednoznačně kladným prvkem ve většině hodin byla výrazná podpora výuky názornými pomůckami. V některých hodinách, přes malé počty žáků ve třídách, nedocházelo k výraznějšímu individuálnímu přístupu k žákům. Zvolené tempo výuky umožňovalo udržení pozornosti žáků během celé hodiny. Žáci ukázali, že znají základní vlastnosti dřeva, konstrukci krovů, malířské postupy, stavební postupy a knihařskou techniku.

Praktické užití učiva bylo nejčastějším motivačním prvkem. Motivace byla prováděna také zadáváním zajímavých úloh nebo užitím zábavných výukových metod. Učitelé také často používali pochvalu jako povzbuzující prvek.

Výuka probíhala v klidné atmosféře, verbální i neverbální komunikace většiny učitelů příznivě ovlivňovala vyučovací proces, včetně dohodnutých pravidel chování a vzájemného respektu. V důsledku použitých metod a forem práce měla většina žáků dostatek prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností a pro uplatnění vlastních názorů.

Učitelé většinou průběžně hodnotili splnění úkolu, někdy však opomíjeli závěrečné shrnutí látky a celkové zhodnocení práce žáků. Jen v některých hodinách bylo prováděno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v bloku odborných předmětů jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na Praktické škole s tříletou přípravou

Všichni vyučující byli na sledované hodiny připraveni. Zpracované tematické plány zahrnovaly pouze časové rozvržení stanoveného učiva na školní rok. Jen ojediněle měl vyučující podrobněji rozpracován probíraný tematický celek. Přestože měli u mnohých žáků odborníky podrobně zpracovanou diagnostiku, včetně návrhů a doporučení jak k žákovi přistupovat, v přípravě na práci ani ve výuce, zejména všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů, je výrazněji neuplatňovali.

Téměř polovina vyučujících v hospitovaných předmětech sice nesplňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, na kvalitě sledovaných hodin se to však výrazně negativně

nepromítlo. Výuka byla věcně a odborně správně vedena. Většina vyučujících má dlouholetou praxi a zkušenosti, znají dobře svůj obor. Při praktických cvičeních bylo zřejmé, že si vyučující lépe uvědomovali individuální možnosti žáků a nároky při činnostech jim dokázali lépe přizpůsobit.

Kmenové i odborné učebny praktické školy umožňují plnit stanovený vzdělávací program v plném rozsahu. Všechny působily příjemným dojmem, byly dobře zařízeny vhodným nábytkem, odborné učebny vaření, šití i dílna pro domovní údržbu měly potřebné vybavení. Při výuce byly běžně využívány. V hodinách všeobecně vzdělávacích a některých odborných předmětů však vyučující nepoužívali žádné názorné pomůcky. Pracovali pouze u tabule, ojedinele měli žáci k dispozici učebnice pro odborné učiliště, nebo vyučujícími vytvořené materiály nahrazující učebnice.

Organizace, metody i formy volené při výuce se výrazně lišily. Při praktických cvičeních učitelé dobře promýšleli práci s ohledem na čas i možnosti jednotlivých žáků. Přistupovali k nim individuálně, zadávali úkoly přiměřené a splnitelné. Každý žák měl možnost pracovat vlastním tempem, přirozeně je tak motivovali k činnostem a žáci pracovali s viditelnou snahou být úspěšní. Pedagogové je vedli k samostatnosti s jistou mírou vedení a poskytovali jim okamžitou zpětnou vazbu o úspěšnosti. Důsledně je vedli ke zvládnutí základních praktických činností a pochopení jejich významu pro život. V hospitovaných hodinách všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů vyučující uplatňovali převážně frontální způsob práce se všemi žáky najednou. Preferováno bylo pamětní zvládnutí učiva. Pro aktivní, tvořivé učení, spolupráci mezi sebou nebo vzájemnou pomoc žáci neměli téměř žádnou příležitost. Hodiny měly většinou stereotypní průběh, založený na pokládání otázek pedagogem a odpovědích žáků. Výklad nové látky byl podpořen názornými pomůckami jen zcela výjimečně. Závěr hodin byl věnován přepisu zadaného textu do sešitů. V hodinách bylo málo reagováno na unavitelnost žáků a jejich kolísavou pozornost. Nebyly vytvářeny příležitosti pro jejich oddech a relaxaci. Vstupní motivace byla často podceňována, nahrazena pouze seznámením s obsahem hodiny. Průběžná motivace, o kterou se vyučující snažili byla často málo účinná, výraznější zájem žáků o probírané učivo většinou nezbuzovala. Jejich hodnocení pedagogy bylo ve většině případů konkrétní, citlivé a pozitivně laděné. Respektovalo jejich možnosti a podporovalo sebedůvěru. Opakovací otázky byly vedeny snahou, aby žáci, i přes své obtíže, učivo nejen zvládli, ale dokázali poznatky uplatnit při řešení dalších úkolů i běžných životních situací. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení však vyučující téměř nevyužívali.

Při všech sledovaných hodinách se projevovala vstřícnost a trpělivost pedagogů, která navozovala ve většině hodin příjemnou atmosféru. Méně důslední byli někteří z nich při vyžadování dodržování stanovených pravidel komunikace. Projevilo se to v neukázněnosti a následně celkově nižší efektivitě těchto hodin. I když učitelé prostor pro diskuzi a vyjadřování vlastního názoru žáků cíleně nevytvářeli, dokázali využít vzniklých situací a v komunikaci je podporovali. Žáci komunikovali bez ostychu, na vyučující se obraceli s důvěrou. Bylo zřejmé, že jsou pro ně autoritou a mají k nim pozitivní vztah

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v praktické škole jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Při zjišťování výsledků žáků škola postupuje běžným způsobem (písemné práce, testy, ústní zkoušení, následná klasifikace). Výsledky jsou nejdříve vedením školy statisticky vyhodnocovány a následně rozebírány v rámci pedagogických rad a oborových komisí.

Učitelé sledují úspěšnost svých žáků po nástupu do praxe, nebo při dalším studiu. Hlubší a systematickou analýzu výsledků dosahovaných žáky učitelé ani vedení školy neprovádí.

Průběh a výsledky vzdělávání veškeré sledované výuky má celkově dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad údajů Rozhodnutí o zařazení do sítě a Zřizovací listiny

Všechny součásti školy uvedené ve Zřizovací listině mají adresu Lomená 44, Brno. Odloučená pracoviště školy uvedená v Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR o zařazení školy do sítě škol mají adresy 617 00Brno, Lomená 38 a Vídeňská 100. Skutečná adresa Odborného učiliště je Brno, Lomená 42, Praktické školy- Brno, Lomená 40, Domova mládeže- Brno, Lomená 44 a Školní jídelny- Brno, Lomená 38.

Údaje uvedené v Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 219/2001-21 vydané dne 28. listopadu 2001 nejsou v souladu se Zřizovací listinou příspěvkové organizace Jihomoravského kraje čj. 16/43 vydanou dne 21. června 2001, a nejsou v souladu ani se skutečností.

Počty žáků s mentální retardací

S diagnostikovaným postižením souvisejícím s mentální retardací je ve čtyřech třídách Praktické školy z celkového počtu čtyřicet tři žáků pouze osmnáct žáků. Zbývající žáci jsou ti, kteří neúspěšně ukončili základní školu, nebo jim jejich obtíže ve výuce umožňují zvládat pouze nároky tohoto typu střední školy V 1. ročníku praktické školy se zaměřením na péči o rodinu a vedení domácnosti je z celkového počtu dvanácti žákyň s mentální retardací jen šest, ve 2. ze čtrnácti jen dvě a ve 3. ročníku z osmi jen jedna žákyně. Vedení školy sdělilo, že některé žákyň absolvovaly základní vzdělávání ve specializovaných třídách pro žáky se specifickými poruchami učení. Tuto skutečnost, však až na výjimky, neměli dokladovanou. Z toho vyplývá, že počet žákyň u kterých škola neměla prokázáno zdravotní postižení přesahuje jednu čtvrtinu ze stanoveného maximálního počtu žáků ve třídě. Počty žáků s diagnostikovaným postižením souvisejícím s mentální retardací není v souladu se školskými předpisy.

Rovněž ve sledovaných oborech odborného učiliště bylo zjištěno překročení hranice jedné čtvrtiny z počtu žáků bez zdravotního postižení z maximálního počtu žáků ve třídě. Ve druhém ročníku učebního oboru malíř – natěrač bylo přijato celkem 7 žáků bez vyšetření prokazující mentální retardaci. Ve druhém ročníku učebního oboru knihařské práce bylo přijato 7 žáků a ve třetím ročníku téhož oboru 5 žáků bez doporučení zařazení do speciálního školství.

Počty žáků s diagnostikovaným postižením souvisejícím s mentální retardací není v souladu se školskými předpisy

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 219/2001-21 ze dne 28. listopadu 2001 s účinností od 1. září 2001
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č. j. 16/43 ze dne 21. června 2001
3. *Personální dokumentace pedagogických pracovníků* školy zaměstnaných v době inspekce na škole (doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání a o dalším vzdělávání)
4. *Organizační řád školy* – s platností od 1. ledna 2003
5. *Vnitřní řád školy* platný od 1. září 2003

6. Katalogy a katalogové listy všech tříd kontrolovaných oborů Tesařské a truhlářské práce, Malířské a natěračské práce, Zednické práce, Knihařské práce a třídní výkazy tříd Praktické školy
7. *Protokol o závěrečných zkouškách žáků v učebních oborech – 36-67-E/001 - zednické práce žáka třídy ZP3 ze dne 10. září 2003*
8. *Protokol o závěrečných zkouškách žáků v učebních oborech – 36-67-E/001 - zednické práce žáka třídy ZP3 ze dne 20. června 2003*
9. *Protokol o závěrečných zkouškách žáků v učebních oborech – 36-64-E/002 - tesařské a truhlářské práce – tesařské práce žáků třídy TP3 ze dne 19. června 2003*
10. *Protokol o závěrečných zkouškách žáků v učebních oborech – 33-56-E/004 - tesařské a truhlářské práce – truhlářské práce ve stavebnictví žáků třídy TrP3 ze dne 13. – 16. června 2003*
11. *Protokol o závěrečných zkouškách žáků v učebních oborech – 34-57-E/005 - tesařské a truhlářské práce – tesařské práce žáků třídy MN3 ze dne 18. června 2003*
12. *Protokol o závěrečných zkouškách žáků v učebních oborech – 36-57-E/001 – knihařské práce žáků třídy Kn3 ze dne 18. června 2003*
13. *Vnitřní informační systém OU a PrŠ (bez data)*
14. *Třídní knihy všech tříd kontrolovaných oborů Tesařské a truhlářské práce, Malířské a natěračské práce, Zednické práce, Knihařské práce a třídní výkazy tříd Praktické školy*
15. *Klasifikační řád školy platný pro školní rok 2003/2004*
16. *Rozvrh hodin pro třídy a vyučující platný na školní rok 2003/2004*
17. *Rozpis zvonění pro třídy a vyučující platný na školní rok 2003/2004*
18. *Plán činnosti výchovné poradkyně na školní rok 2003/2004*
19. *Doklady o spolupráci školy s pedagogicko-psychologickou poradnou*
20. *Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce 2003/2004*
21. *Namátkově vybrané sešity žáků hospitovaných tříd ve školním roce 2003/2004*
22. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003*
23. *Vzorek studijních průkazů a sešitů žáků školy ve školním roce 2003/2004*
24. *Zápisy z jednání oborových metodických komisí ve školním roce 2003/2004*
25. *Zápisy porad úseků praktického vyučování ve školním roce 2003/2004*
26. *Zápisy z porad vedení OU a PrŠ konané ve školním roce 2003/2004*
27. *Plán studia pedagogických pracovníků OU a PrŠ*
28. *Osobní dokumentace žáků hospitovaných oborů vedená ve školním roce 2003/2004*
29. *Rozhodnutí ředitele OU a PrŠ k počtům žáků ve třídách ze dne 1. 9. 2003*
30. *Katalogové listy žáků praktické školy ve školním roce 2003/2004*
31. *Osobní dokumentace žáků praktické školy ve školním roce 2003/2004*
32. *Tematické plány pedagogů pro výuku v odborném učilišti a praktické škole*
33. *Hodnocení minimálního preventivního programu „Škola bez drog“ ze dne 6. června 2003*
34. *Projekt ministerstva práce a sociálních věcí ČR EQUAL Integrované poradenství pro znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce“*
35. *Zápisy z porad projektu EQUAL*
36. *Zápisy z porad poradenských pracovníků s ředitelem školy*
37. *Pracovní náplň speciální pedagog – oblast SŠ ze dne 11. března 2003*

38. *Výsledek činnosti speciálního pedagoga na OU a PŠ Lomené 44 v rámci projektu Evropské unie „EQUAL“ ze dne 15. června 2003*
39. *Náplň práce profesního poradce OU a PŠ Lomená 44 Brno*
40. *Rámcový plán činnosti profesního poradce na školní rok 2003/2004*
41. *Denník profesního poradce*
42. *Pracovní náplň psycholog – oblast SŠ*
43. *Základní okruhy náplně psychologa ve SPPC při OU a PrŠ Lomená 44, 617 00 Brno*

ZÁVĚR

Výuka je zabezpečena učiteli, kteří více jak z poloviny nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Škola řeší tuto situaci dalším vzděláváním učitelů. Celkově je vedení zaměstnanců promyšlené a proto lze personální podmínky hodnotit jako velmi dobré. Prostředí a prostory pro výuku sledovaných předmětů a učebních oborů jsou na velmi dobré úrovni. Pomůckami a učebnicemi jsou lépe vybaveny kabinety a třídy určené k výuce odborných předmětů, u všeobecně vzdělávacích předmětů je situace značně horší. Celkově je úroveň materiálně-technických podmínek školy v oblasti sledovaným předmětů a učebních oborů velmi dobrá.

Výchovně-vzdělávací práce probíhala ve vhodném prostředí a klidné atmosféře. Efektivněji a s větším ohledem na možnosti a schopnosti žáků byla organizována praktická cvičení v Praktické škole. Jasně zadávané a splnitelné úkoly motivovaly žáky k činnosti, při kterých vhodným způsobem získávali znalosti a praktické dovednosti. Sledované hodiny všeobecně vzdělávacích předmětů většinou probíhaly bez výraznější motivace a využití názorných pomůcek. Převažoval frontální přístup bez větší diferenciací vzhledem k možnostem a individuálním schopnostem žáků. U odborných předmětů sledovaných učebních oborů byla situace značně lepší. I přes nedostatky zjištěné v oblasti metod a forem práce, nevyužívání didaktické techniky v části teoretické výuky byla výchovně-vzdělávací práce na dobré úrovni.

Problémem školy je přijímání vysokého počtu žáků, kteří nemají prokazatelně dokumentováno, zda u nich bylo diagnostikováno zdravotní postižení.

Přínosem pro školu je existence a činnost Speciálně pedagogického poradenského centra.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Vladislav Milink	Vladislav Milink v.r.
Členové týmu	Mgr. Jan Dusík	Jan Dusík v. r.
	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka v. r.
	PaedDr. Hana Sedláčková	Hana Sedláčková v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Hana Linhartová, Ludmila Čepičková, Ing. Jiří Koc

V Hodoníně dne 25. listopadu 2003

Přílohy nejsou

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....9. 12. 2003 .....

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Josef Řiháček

Josef Řiháček v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Koupelní 19, 695 01 Hodonín. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-01-12	12-1030/04-952
Zřizovatel		
Rada školy		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.